

POSUDEK

Vedoucího rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. David Szostok

Název práce: Věc v právním smyslu

Jméno a příjmení vedoucího: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil vysoce aktuální (a v současné době diskutované) téma věci v právním smyslu a jejího pojetí v českém civilním (resp. soukromém) právu, a to zejména s ohledem na rekodifikační úsilí. Téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i několikaletá probíhající diskuse na národní úrovni (Eliáš, Tégl, Koukal, Dědič, Kindl T., Stuna, Telec a další). Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup (ABGB, BGB, ZGB, CCQ, CCI a další), který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autor prokázal schopnosti nahlédnout nad zákonným textem, projevil velkou znalost aktuální i historické judikatury (zdejší i zahraniční), kterou kriticky rozebírá a patřičně zobecňuje. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s novou právní úpravou věci v právním smyslu, a to nejen otázky nominality a chápání věci ve fyzickém (technickém) smyslu slova, ale i vzniku jednotlivých teoretických přístupů k pojetí věci, dále otázky užitečnosti, ovladatelnosti a odlišnosti od osob, jakožto kritérií determinujících současné pojetí věci v OZ 2012, přičemž naznačil i širší souvislosti (věc jako subjekt?, negativní vymezení věci, „věc-nevěc“, lidské tělo, zvíře, interference s právem pozůstalostním, osobnostním, autorským, rodinným, obchodním atp.) a celkovou úlohu širokého vymezení věci v kontinentálním systému vůbec s možnostmi praktického využití. Pozornost věnoval také instrumentům finančních trhů (str. 35 a násl.), využití v různých socio-ekonomických sférách (bitcoin, cenný papír), právnímu vymezení pohledávky a dluhu z hlediska širokého pojetí věci. To vše přehledně, srozumitelně (místy poněkud žurnalistickým stylem – str. 104 – „vypařil“ z právního řádu) a s patřičnou hloubkou argumentace.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (141 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinálním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena do 6 dílčích kapitol, kdy první a druhá kapitola obsahují historické souvislosti a mezinárodní zkušenosti. V dalších výkladech pak usiluje o vymezení a základní charakteristiku (analýzu) koncepce věci v tuzemské právní úpravě. Práce se celistvě věnuje mnoha podstatným (klíčovým – jak ukazuje soudobý diskurs) otázkám (kupř. zda je dluh, obchodní tajemství, účet, živnost, práce, telefonický hovor, činnost trenéra či hypotéka věci, zda je potřeba v kontinentálním systému pokládat určité statky za věci

odůvodněná a jaká je, resp. má být role rozhodovací praxe), na něž autor hledá (a nutno říci i nalézá) svou práci odpověď.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů (zahraničních i českých), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je zcela adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší i zahraniční nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české i cizojazyčné doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem neshledal – až na některé výjimky (str. 16 tendence se projeví; str. 31 právní jistoty, jež; str. 118 jeden ze stěžejních principů, nevhodné používání tvaru „obsaživší“ etc.) – žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je v zásadě pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných (někdy polemických) názorů a závěrů. Pracuje s bohatou judikaturou (cca 20 rozhodnutí nejruznějších soudních stolic) a komentuje mnohá legislativní řešení německá, rakouská, švýcarská, quebecká i další. Mám za to, že autor předloženým opusem projevil velmi vysoký cit a pochopení pro smysl a účel interpretovaných občanskoprávních norem. Lze se ztotožnit – kromě jiného – s autorovým tvrzením (str. 24), že případné definice věci ve veřejnoprávních předpisech nemají na definici věci v občanskoprávní potažmo soukromoprávní oblasti vliv, tj. že se jedná se o dva paralelní světy fungující na odlišných a samostatných (nezávislých) definicích. Za významný (a zcela správný) pokládám i závěr o tom, že věcněprávní atribut těchto statků (práv) je korigován ustanovením paragrafu 979, který stanoví, že se na práva použijí ustanovení o věcných právech „*jen potud, přípouští-li to jejich povaha a neplyne-li ze zákona něco jiného*“. Autor na straně 118 pléduje pro zásadu smluvní autonomie (ohledně nakládání s lidským tělem) s důrazem na vůli člověka, kdy chce dát člověku co nejširší pole působnosti, aby naložil se svým tělem dle svého uvážení. Neobává se autor v této souvislosti efektu Pandořiny skříňky a je si vědom potenciálních rizik?

Při ústní obhajobě by se autor mohl blíže vyjádřit zejména:

- k charakteru hypotéky jako věci hromadné
- vymezit relaci mezi absolutními a relativními majetkovými právy z hlediska tvrzené negativní tendence stírání rozdílů mezi oběma skupinami?
- k otázce právní povahy dluhu (shrnutí autorových tezí o tom, že dluh není a nemůže být věcí)
- je překonaný (tj. neužitečný) užitný vzor zapsaný do rejstříku věcí v právním slova smyslu?
- jaké právní konsekvence plynou z autorova závěru, že jízda taxíkem, jakožto služba a činnost, která má hospodářskou hodnotu, je věcí v právním smyslu, zatímco samotná jízda autem, bez návaznosti na hospodářský styk, nikoliv?
- Co je dle autora bitcoin? Je to věc, měna, informace, nehmotná věc? Proto, aby šlo o měnu je třeba uznání státem/státy. Na jednu stranu autor označuje bitcoin za měnu a věc, ale následně popírá držbu takového statku. Jak tedy dospět ke konzistentnímu výkladu?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky komparovaných úprav, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci ve zvolených oblastech právního řádu a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu s komparativním prvkem, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě a zdejší i zahraniční doktríně. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením: **prospěl.**

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěl.

Datum: 1. 2. 2016

Podpis vedoucího rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.